

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **B. a. s.**, so sídlom v K., R., X., IČO X., v zastúpení M., bytom Š., X., proti odporcovi **U., s. r. o.** so sídlom v B., K., X., IČO X., **o úplne uspokojenie pohľadávok veriteľa v sume 1 933 023,04 Eur a zaplatenie zmluvnej pokuty**, na odvolanie navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 34Cbi/6/2009-44 zo dňa 14. apríla 2009, takto

r o z h o d o l :

Napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením nepriznal navrhovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov. V odôvodnení uviedol, že súdny poplatok bol výzvou z 18. 02. 2009 vyrubený v správnej výške, pretože z petitu žaloby jednoznačne vyplýva, že navrhovateľ sa domáha zaplatenia sumy 1 933 023,04 Eur. Súd ďalej konštatoval, že súdny poplatok nemohlo byť vyrubený podľa pol. 1 písm. b/ Sadzobníka súdnych poplatkov zák. č. 71/1992 Zb., pretože v tejto veci neprebíha konanie o určenie, či tu právny vzťah je alebo nie je, ale jedná sa o návrh na zaplatenie presne určenej peňažnej sumy. Ďalej uviedol, že nemá preukázanú existenciu dôvodov, na základe ktorých by mohol navrhovateľa oslobodiť

od platenia súdnych poplatkov podľa § 138 O. s. p. a že žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov aj v zmysle judikatúry (R 109/2001) nemôže viesť k prenášaniam rizika spojeného s vykonávaním podnikateľskej činnosti na štát. Uzavrel, že pomery účastníka, ktoré má na zreteli ustanovenie § 138 O. s. p. by odôvodňovali jeho oslobodenie od súdnych poplatkov len vtedy, ak by nemali pôvod v podnikateľskej činnosti vykonávanej účastníkom, ale napríklad len v nepredvídateľných okolnostiach (vis maior, a pod.). Podnikanie je v zmysle Obchodného zákonníka činnosť, vykonávaná okrem iného na vlastnú zodpovednosť podnikateľského subjektu, a teda nie je žiaduce, aby následky negatívneho podnikateľského výsledku znášali aj vo forme priznania oslobodenia od poplatkov, ktoré sú príjmom štátneho rozpočtu, všetci občania.

Proti tomuto rozhodnutiu súdu prvého stupňa podal navrhovateľ odvolanie. Žiadal, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa a oslobodil navrhovateľa od platenia súdnych poplatkov v plnom rozsahu, alebo aby toto uznesenie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Odvolanie odôvodnil tým, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Navrhovateľ v odvolaní poukazuje na to, že návrhom doručeným súdu 16. 02. 2009 sa domáha úplného uspokojenia svojich nárokov v zmysle § 65 ods. 1 ZKV, a to z dôvodu, že vyrovnanie odporcu potvrdené uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 30. 09. 2005 sp. zn. 55V/7/2004 bolo dosiahnuté podvodným konaním. V dôsledku ktorého došlo k porušeniu a poškodeniu práv navrhovateľa ako veriteľa a k zabráneniu úplného uspokojenia jeho pohľadávok uplatnených vo vyrovnacom konaní. Odvolateľ taktiež namieta, že súd nesprávne odkázal na závery obsiahnuté v judikatúre NS SR (R 109/2001) a tiež, že výška súdneho poplatku vzhľadom na majetkové a príjmové pomery navrhovateľa predstavuje reálnu a objektívnu prekážku k súdu v rozpore s účelom a zmyslom jeho práv zaručených v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Odvolateľ tiež poukazuje na závery judikatúry ÚS SR (III. ÚS 209/05) a judikatúry ÚS ČR (Sb. ÚS sv. 12 č. 131 s. 245 a Sb. ÚS sv. 12 č. 98 s. 45). V zmysle uvedenej judikatúry uvádza, že navrhovateľ nemá dostatok finančných prostriedkov a ani majetok nezaťažený vecnými právami zriadenými v prospech tretích osôb a teda nemá možnosť zaobstarat' si dostatok finančných prostriedkov na zaplatenie súdneho poplatku,

a to ani predajom svojho majetku a akákoľvek úhrada vzhľadom na výšku súdneho poplatku by viedla k ohrozeniu navrhovateľa z finančného a hospodárskeho hľadiska.

Odvolať uviedol, že nesprávne právne posúdenie veci spočíva v nesprávnom výklade ust. § 138 ods. 1 O. s. p. súdom, na základe ktorého navrhovateľovi nebolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) prejednal odvolanie navrhovateľa bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

Podľa ustanovenia § 138 ods. 1 O. s. p. môže súd na návrh priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

Z citovaného ustanovenia zákona vyplýva, že pre posúdenie dôvodnosti návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov sú rozhodujúce majetkové pomery účastníka, výška súdneho poplatku a povaha spoplatňovaného úkonu. Súčasne je rozhodujúce, či účastník svojvoľne alebo zrejme bezúspešne uplatňuje alebo bráni svoje práva.

Odvolať súd má za to, že súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec, keď konštatoval, že pomery účastníka, ktoré má na zreteli citované ustanovenie § 138 O. s. p. by odôvodňovali jeho oslobodenie od súdnych poplatkov len vtedy, ak by nemali pôvod v podnikateľskej činnosti vykonávanej účastníkom, ale napríklad len v nepredvídateľných okolnostiach (vis maior, a pod.).

Podľa § 18 O. s. p., účastníci majú v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie. Majú právo konať pred súdom vo svojej materčine alebo v jazyku, ktorému rozumejú. Súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv.

Podľa § 19 O. s. p., spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti, inak len ten, komu ju zákon priznáva.

Z uvedeného vyplýva, že fyzické, právnické osoby i štát, pokiaľ vystupujú ako účastníci občianskeho súdneho konania, majú v konaní rovnaké postavenie a rovnaké práva. V tejto úprave zákon vychádza z čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý garantuje rovnaké postavenie účastníkov v konaní. Pod rovnakým postavením účastníkov treba rozumieť také procesné práva účastníkov, ktoré zabezpečia spravodlivý súdny proces. Podľa súčasnej judikatúry súdov pri interpretácii § 138 ods. 1 O. s. p. je treba vychádzať zo zásady rovnosti strán, a preto uvedeného ustanovenia sa môže úspešne dovolať nielen fyzická ale i právnická osoba. Právnické osoby, majú spôsobilosť byť účastníkmi konania a súd s nimi preto musí zaobchádzať rovnakým spôsobom ako s účastníkom konania, ktorý je fyzickou osobou.

Odvolací súd v tejto súvislosti poznamenáva, že je potrebné skúmať majetkové pomery účastníka bez ohľadu na skutočnosť, či je podnikateľom alebo fyzickou osobou.

Z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. a § 221 ods. 2 O. s. p, v ktorom bude úlohou súdu opäť posúdiť splnenie podmienok pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 09. júla 2009

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lucia Blažíčková